

Hormonale oorzaak van menstruele migraine ontrafeld

10.9.2026 - | Leids Universitair Medisch Centrum - LUMC

Migraine komt drie keer vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. Bij ongeveer twee op de drie vrouwen met migraine hangen aanvallen samen met de menstruatie. Al tientallen jaren bestaat het vermoeden dat schommelingen in oestrogeen hierbij een belangrijke rol spelen, maar direct bewijs daarvoor was beperkt.

Onderzoekers van het LUMC en het Erasmus MC hebben een belangrijke stap gezet in het begrijpen van menstruele migraine. In een studie die is gepubliceerd in het European Journal of Endocrinology laten zij zien dat vrouwen met menstruele migraine een ander patroon van het hormoon oestrogeen hebben dan vrouwen zonder migraine. De bevindingen bieden nieuwe aanknopingspunten voor behandelingen die migraineaanvallen rond de menstruatie kunnen voorkomen.

Dichter bij biologische verklaring

Voor deze studie volgden de onderzoekers vrouwen gedurende hun menstruatiecyclus. Door de eisprong nauwkeurig vast te stellen met behulp van testen op luteïniserend hormoon (voortplantingshormoon, LH) en vervolgens op meerdere momenten bloed af te nemen, konden de veranderingen in hormoonspiegels zeer precies worden gevolgd. In totaal werden 87 menstruatiecycli geanalyseerd.

De onderzoekers zagen dat vrouwen met menstruele migraine in de tweede helft van de cyclus een hogere oestrogeenspiegel bereiken, gevolgd door een steilere daling vlak vóór de menstruatie. Andere voortplantingshormonen, zoals progesteron, testosteron, LH en Follikelstimulerend hormoon (FSH), verschilden niet van vrouwen zonder migraine.

"We weten al jaren dat hormonen een belangrijke rol spelen bij migraine, maar nu laten we voor het eerst zien hoe de oestrogeenspiegel gedurende de cyclus daadwerkelijk verschilt bij vrouwen met menstruele migraine," zegt prof. dr. Gisela Terwindt, neuroloog-bioloog en hoogleraar Neurologie aan het LUMC. *"Deze resultaten brengen ons dichter bij een biologische verklaring waarom juist de dagen vóór de menstruatie voor veel vrouwen zo'n kwetsbare periode zijn."*

WHAT!-studie

De studie maakt deel uit van de WHAT!-studie (Women, Hormones, Attacks and Treatment), een langdurige samenwerking tussen het LUMC en het Erasmus MC waarin de invloed van vrouwelijke hormonen op migraine wordt onderzocht. Eerder liet het onderzoeksteam al zien dat migraineaanvallen rond de menstruatie langer duren, vaker terugkomen na acute behandeling en leiden tot meer medicatiegebruik. Ook bleek dat een elektronisch hoofdpijndagboek noodzakelijk is om menstruele migraine betrouwbaar vast te stellen.

De nieuwe resultaten vormen opnieuw een belangrijke mijlpaal binnen de WHAT!-studie. Binnen dit onderzoeksprogramma werken neurologen, farmacologen en gynaecologen van het LUMC en Erasmus MC samen aan een beter begrip van de rol van vrouwelijke hormonen bij migraine. Naast fundamenteel onderzoek loopt momenteel ook een gerandomiseerde klinische studie waarin wordt onderzocht of continue hormonale anticonceptie menstruele migraine kan voorkomen.

Eerste auteur dr. Britt van der Arend benadrukt het belang van de nieuwe bevindingen: *"Onze resultaten laten zien dat niet alleen de hoogte van oestrogeenspiegel belangrijk is, maar vooral hoe steil deze vlak voor de menstruatie daalt. Dat geeft ons een veel beter inzicht in het mechanisme achter menstruele migraine en biedt aanknopingspunten voor nieuwe preventieve behandelingen."*

Volgens prof. dr. Gisela Terwindt, hoofdonderzoeker, kunnen de resultaten direct richting geven aan toekomstige therapieën. *"Als we de steile daling van oestrogeen rond de menstruatie kunnen afvlakken of opvangen, zouden we mogelijk migraineaanvallen kunnen voorkomen. Deze studie levert een belangrijke wetenschappelijke basis voor de ontwikkeling van hormoongerichte, gepersonaliseerde behandelingen."*

Er is ook een Hoofdpijn podcast aflevering over dit onderzoek.

<https://www.lumc.nl/actueel/2026/hormonale-oorzaak-van-menstruele-migraine-ontrafeld>